

bulletin
pro
potřebu
Sexuologického
ústavu
Praha

1/89

...ne kvůli vzájemné
nenávisti, ale pro
vzájemnou lásku jsme tu...

Sofokles: Antigona

VÍTÁNÍ SLUNCE

Dlouho jsem přemýšlel o tom, čím také přispěji do tohoto nového a právě na svět přicházejícího našeho zpravodaje. O jeho názvu, distribuci, rozsahu, náplni, úrovni, úpravě, smyslu, poslání a bůhví ještě o čem proběhlo v poslední době dost kolektivních i soukromých debat a porad, ozvaly se hlasy pro a proti, byly podány a projednány četné návrhy, podněty a připomínky...

Tohle už máme tedy za sebou, dalo by se s klidem říci. Ale já jaksi pocít klidu a uspokojení v sobě postrádám. Naopak. Čím dál tím více, s bližším poznáváním okolního společenstva, se dostávám doslova do varu a volám: "Dost bylo trýzně, pokory a ponížení. Dost bylo obav, co bude zítra. Dost bylo bázně z vlastního stínu!"

Končí vláda tmy a opět vychází slunce. Zahání smrt a vyzývá život. Vdechuje nám sílu a vrací nám tvář. Slunce je od stvoření světa symbolem života. Je ztělesněním víry ve stále lepší a krásnější život. Vítám a miluji slunce. Miluji život a ctím pravidla jeho hry.

K vám všem volám: "Pojďme slunce přivítat a společně mu přinesme symbolickou oběť v podobě své práce pro druhé, lásky, tolerance, přátelství, porozumění, povzbuzení a útěchy".

Vychází slunce. Rodí se nový život. Život nás všech.

Jirka Louženský
/Vodňany/

P-812-001

SLOVO ODBORNÍKŮ

Současná lékařská věda se již nezaměřuje pouze na léčení tělesných a duševních chorob. Její nezbytnou součástí musí být snaha zlepšit kvalitu života, tedy zvyšovat osobní, rodinnou a sociální spokojenost a tím preventivně předcházet nežádoucím příznakům a onemocněním. Tyto myšlenky se výrazně uplatňují v moderních koncepcích péče o duševní zdraví.

Homosexualita, ať ji chápeme ve smyslu zdravotní poruchy /podle evropské klasifikace nemocí/ či ve smyslu normy duševního zdraví /jako je tomu v USA/, přináší většinu svých nositelů problémy v jejich zařazení do společnosti. Podílí se na tom nedostatečné znalosti a negativní postoje heterosexuální většiny, komplikující proces "coming out" /sebeuvědomění a sebezpřijetí/. Nemalou roli hrají i odlišné zájmy homosexuálních osob, které znesnadňují orientaci a zaujetí životního postoje jedince.

Zkušenosti z ostatních lékařských oborů říkají, že socioterapeutická péče zvyšuje životní spokojenost, zlepšuje přijetí stávajícího zdravotního stavu i preventivně působí na vznik eventuelních komplikací. Naše vlastní zkušenosti s psychoterapií homosexuálních osob /které se pochopitelně účastní jen malý okruh těchto jedinců/ nás vedly k rozhodnutí zřídit Socioterapeutický klub homosexuálů při Sexuologickém ústavu v Praze.

Přitom jsme vycházeli z následujících důvodů:

- Léčení homosexuality se ukázalo jako neúčinné, navíc značná část homosexuálních osob necítí potřebu svou sexuální orientaci měnit. Naším cílem tedy musí být pomoci homosexuálům žít v převážně heterosexuální společnosti. Socioterapie je k tomu nejvhodnější metoda.
- Jedinci, u kterých jsme prováděli psychoterapii pro depresivní a neurotické projevy, které homosexualitu provázely, měli někdy i po ukončení problémy se zařazením do společnosti, s navazováním partnerských vztahů, v nedostatku sociálního zázemí.
- Jak již bylo řečeno, řada homosexuálních osob nikdy necítí potřebu se léčit, ale přesto i u některých z nich se objevují sociální potíže.
- Uvedené problémy v řadě jiných zemí /např. rovněž v NDR, MLR/ řeší různé homosexuální spolky a organizace. V současné době je jedním z jejich podstatných úkolů specifická zdravotní výchova vzhledem k AIDS. Prevence šíření této nemoci byla dalším důvodem ke zřízení našeho klubu, mimo jiné i proto, že v hromadných sdělovacích prostředcích není tato osvěta prováděna se zřetelem k sexuálním menšinám.

Vlastní socioterapeutická práce má různé formy. Mezi ně patří besedy, výlety, zábavné akce, ale významnou a nezastupitelnou roli zde hraje i psané slovo. Proto jsme se od začátku snažili podnítit naše členy k tomu, aby spolupracovali na vydávání bulletinu Lambda. Vycházet by měl nepravidelně, podle potřeb klubu. Jedná se o pomůcku zvláštního charakteru, protože problematika se bude dotýkat tabuizovaného tématu - lidského sexuálního chování, navíc takového, které je charakteristické pro menšinu lidí. V této své práci chceme využívat mnohaletých zkušeností s vydáváním zpravodajů jiných socioterapeutických klubů, z nichž nejznámější jsou Zápisů z Apolináře.

Lambda si klade podobné cíle. Má své čtenáře vzdělávat v problematice, která se týká jich samotných, jejich specifických problémů. Má ukazovat, jak u nás homosexuální lidé žijí, s jakými problémy se setkávají a jak je řeší, jak se začleňují do společnosti, jak se staví heterosexuální většina k jejich existenci. Měly by informovat o činnosti našeho socioterapeutického klubu. Nezbytnou součástí budou i informace o novinkách týkajících se nemoci AIDS.

Na tvorbě jednotlivých zpravodajů se budou podílet odborníci i členové našeho klubu.

MUDr. Ivo Procházka
MUDr. Antonín Brzek
/Sexuologický ústav v Praze/

NÁŠ PROGRAM

Lambda je tedy konečně na světě! Od počátku prosince 1988, kdy se objevily první úvahy o zpravodaji, k dnešní realizaci uběhla relativně delší doba. Vycházíme však z předpokladu, že rozjezd je nejobtížnější a další práce už půjde různěji od ruky. Velký dík všem, kteří projevovali vzniku bulletinu trpělivou podporu!

My, kteří jsme během roku jeho existence přišli do kontaktu se Socioterapeutickým klubem, cítíme stále výrazněji potřebu trvalejší formou zpracovávat zdejší podněty pro kvalitnější život nás našich. Na klubová setkání totiž zdaleka nemohou vždy přijít všichni členové. Proto doufáme, že Lambda zlepšením informovanosti a poskytnutím prostoru pro širší diskusi dále zefektivní naši činnost. Současně věříme, že všem, kdo si ji přečtou, bude inspirací pro vlastní aktivitu.

Co v Lambdě najdete? Budou zde úvahy, recenze, povídky, ukázky z literatury. Objeví se vše, co může pomoci orientovat se v problematice homosexuality z hlediska sociálního, kulturního, zdravotního a dalších. Chtěli bychom zájemcům zprostředkovat i různé druhy rad. Zatím jsou reálné poradny lékařská a právní.

Většina příspěvků bude zaměřena na muže. Nemůžeme se však uzavírat, alespoň pokud nenaleznou cestu k vlastní iniciativě, ani ženám. Pravděpodobně jim vyčleníme asi jednu stranu, což zhruba odpovídá i jejich podílu mezi členy Klubu.

Do každého čísla chceme zařazovat různorodé materiály. Avšak vzhledem k našim pochopitelně omezeným technickým i finančním možnostem musíme limitovat jejich rozsah. Nicméně, půjde-li o téma zajímavé, budeme se k němu vracet, případně rozdělíme příspěvek do několika pokračování.

A ještě to nejdůležitější! Naše snahy by neměly smysl, kdyby nenalezly odezvu u vás - dalších členů Klubu a našich čtenářů. Uvítáme kladné i negativní ohlasy, příspěvky k diskusím, upozornění na vše, co by mohlo zajímat ostatní. Řekněte a napiště nám, o čem byste se sami rádi dočetli. Své dotazy a připomínky tlumočte osobně autorovi tohoto příspěvku, anebo je zašlete písemně na adresu Socioterapeutický klub, Sexuologický ústav FVL UK, Karlovo n. 32, 121 11, Praha 2.

Za redakční minikolektiv
ing. Stanislav Bobřík
/Ostrava/

CO?

vyhrazené
představení
pro náš
klub

KDY?

11.1. 89
účast:
67 členů

Na tuto hru /"Zde jsou lvi"/ otiskl upozornění MS 31/88. My přinášíme recenzi jednoho z nás. Vznikla spontánně pod vlivem čerstvých dojmů ihned po představení a autor ji nazval

ZDE ZŮSTALI LVI

Při představení "Hic sunt leones" v divadle Rubín jsme byli svědky experimentu, který namísto tradičního představení zvolil co nejméně stylizovaný chlapácký pokec. Pánové Dušek a Dlouhý předvádějí chlapácké vulgarismy, samčí sebevědomou pýchu, pohrdání a nakonec bezmoc ve chvílích, kdy je namísto tohle všechno odložit: Tehdy pan Dlouhý odcházel ze scény.

Jak napovídá název, divák si má uvědomit, že v oblasti AIDS a hovorů o něm "jsou lvi" neboli bílé místo na mapě. Kvůli tomu však není nutno chodit do Rubínu a navíc to ani tak bílé místo není: Vyšly články, vysílaly se Sondy a výčet by mohl pokračovat. Dnes by nás zajímalo, jak ve světě, kde je AIDS, žít. Co hra v tomto směru nabízí?

V "normální" veřejnosti posiluje představení nevíru v tenoučku gumovou ochranu, smrtelnou hrůzu z AIDS a homosexuálů a řešení "zašít dceři kundu". Inu, potvrdilo se, že AIDS prověřuje kulturní hodnoty společnosti - i jednotlivců. Kdo by chtěl "zašívát kundy", ten má duševní život na úrovni doby starozákonní a vyjadřuje se ve stylu soudobé nádražní putyky. Kdo podněcuje averzi k homosexuálům, ten se nebezpečně podobá rasistům a všem, kteří v dějinách - vždycky ve jménu nějaké světaspásné ideje - hromadně vraždili.

VOLNÁ ROZPRAVA
VLADIMÍRA DLOUHÉHO
A ZDENKA DUSKA S
TĚMATEM ZDA ANO ČI NE
PODLE BENGTA AHLFORSE
A JOHANA BARGUMA *
HUDBA JIŘÍ SAMEK *
V EPIZODNÍ ROLI
JAKUB KÜHNEL NEBO
MAREK ŠEBELKA *
PŘEKLAD MIKI JELÍNEK
A MONIKA PAJEROVÁ *
REŽIE ZDENEK POTUZIL
* UVÁDÍ SKKS *
PREMIÉRA RUBÍN /SÚZ/
KVĚTEN 1988 *
(C) POTUZIL A SPOL.
(VSR) * TED JE ČAS
NA VERNOU LÁSKU !!!
HIC SUNT LEONES *
VOLNÁ ROZPRAVA
VLADIMÍRA DLOUHÉHO
A ZDENKA DUSKA S
TĚMATEM ZDA ANO ČI NE

Bílé místo na mapě bylo překryto odstrašujícím nápisem o lvech. To je ale středověk v myšlení. A ten mohou zasévat leda "třicátníci, kteří tady už čtyřistapadesát let nemuseli být" /Werich/. Bohužel nám tu straší dál. Brousí si zuby na scénáře, za které dostanou třicet tisíc a vyprávějí na barové stoličce při sklence a cigaretě tyto scénáře z nehledaných a nedomyšlených keců. Spoře, ale přece, použijí i prostředky zvané umělecké: Bezvýhodný srdcervoucí monolog o poslední návštěvě v nemocnici je podmalován klavírní improvizací. Jenže umělecký zážitek nelze vyvolat vnějšími efekty. "Umění nás učí zpívat nad jícnem hrůzy" /Schiller/. Aby s námi autoři nacvičili o AIDS nějaké módní tralala po vzoru optimistických televizních inscenací, o to nikdo nestojí. Ale pouze předvádět jícen hrůzy /AIDS plus mentální úroveň některých našich takysoučasnůků/, vybudnout se na zpívání, hlásat nevíru v člověka - to není umění, a nejen podle Schillera. Dokonce i dobrý horror umí nabídnout víc.

Nás, kteří jsme se 11. 1. v Rubínu sešli, přirozeně nejvíce zajímalo, co se tu dozvíme o sobě samých. Především jsme s údivem zaznamenali, že normální chlap se může nakazit leda přes ženskou, která se vyspala s homosexuálem. Jestliže pan Dušek vznesl na adresu autora známého televizního seriálu otázku, zda vůbec byl aspoň nachvíli na vojně, pak si stejnou otázku klademe i o panu Duškovi. Vůbec se zdá, jako by herci v divadle, o kterém dobře víme, kdo ho vede, měli velmi mlhavé ponětí o fungování homosexuality v životě. Ještě podivnější je, že právě v tomto divadle by měl potenciálně nakažený heterosexuál /!/ najít na svém pracovním koutku nápis "mrtvý buzerant - dobrý buzerant". Řada z nás pracuje a žije v okolí, které je daleko méně "favorábl", a přesto dokážeme lidi svým vystupováním a svou prací přesvědčovat, že hodnota člověka zdaleka není vyčerpána jeho uplatnitelností v posteli. Buzerantem by po nás hodili jen ti, kteří by kulhavému vynadali do chromajzlů a koncentrace takových lidí kolem nás je o hodně menší, než na pódiu Rubínu. Bohu díky. Jinak by si mnozí z nás z toho všeho a z hrozby z AIDS museli "hodit mašli" a stali by se tak "dobrymi buzeranty" - věřte díky za radu. Konečně pak v Rubínu bývá zvykem po představení pobesedovat s autory a s herci. tentokrát to bylo dokonce plánováno. Nekonal se však ani závěrečná úklona účinkujících. Pokud se i tím chtělo divadlo distancovat od homosexuálů, pak se na Potužilovo pokrytecké "dobrou noc" u východu z klubu slušelo odpovědět "sbohem". Dostatečně výmluvné bylo, že se po představení netleskalo.

Hra byla podnětná. Kdybych chtěl na závěr své recenze tvrdit opak, řezal bych po vzoru rubínovců větve, na které sedím. Ale vzhledem k emocím a postojům, které hra podněcuje, můžeme být jen rádi, že do Rubínu nechodí tolik a takových lidí jako do Sportovní haly a že Císařovského krátký film o AIDS "Chceš zabít?", který se o nás - a nejen o nás - zmiňuje daleko kultivovaněji, vidělo podstatně více diváků.

Pepi /Praha/

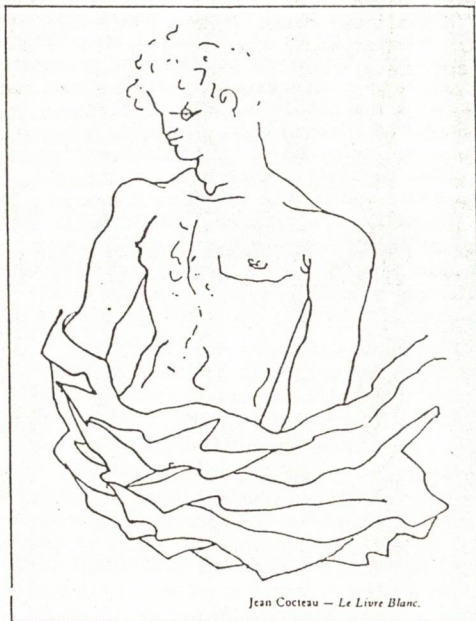
Poznámka redakce

Uvítáme, když i Vy nám zašlete svůj názor na věci, které vypovídají o nás. Diskuse přináší pokrok!

V té době se na našem gymnáziu objevil Venca Fišer, který dojížděl do školy z Františkových Lázní, kam se přistěhovali z Liberce. Měl nejlepší známky z latiny a nejkrásnější postavu ze všech kluků, kteří na gymnáziu chodili. Hrál závodně tenis, měl světlé vlasy, a ty si pořád odhazoval dozadu. S nikým se nekamaráčil, jenom s kluky z tenisu z Františkových Lázní.

Jednou jsem seděl ve své předposlední lavici a Venca Fišer se stoupl přede mne a začal si hrát v ruku s mým pouzdrém na tužky a pera. Začalo mě to hrozně moc vzrušovat, protože měl krásné ruce, takové velké a něžné, s velkými palci, jaké se mi vždycky líbily. Když jsem v tanečních vzal nějakou dívku za ruku, tak mi vždycky vadilo, že je ta ruka tak malá a bezmocná a já jsem si říkal, že bych ji neochránil. A Venca tam stál, něco mi říkal a různě přejížděl prsty po tom pouzdru tak, až jsem se strašně vzrušil a připadalo mi, že celá třída o té přestávce musí vidět, jaktam sedím se vztyčeným a dívám se na Vencu Fišera s takovou touhou. Venca si dlouho pohrával s tím penálem a občas se na mě jen tak na chvilinku zkoumavým zrakem podíval a já jsem si říkal, že už to snad nejde vydržet, ať už je raděj konec přestávky, ale hned na to jsem si říkal ne, ať ta přestávka trvá pořád a říkal jsem si, kdybychom tak byli s Vencou Fišerem sami, že bych mu všechno řekl, ať se stane, co se stane, řekl bych mu, jak se mi strašně líbí, když dělá při tělocviku výmik a že má velmi svěží a živý úd, který dělá z jeho červených trenýrek takovou nádhernou věc.

Ale potom Venca Fišer ten penál položil, sedl si do své lavice vlevo ode mne a jak se tak díval dopředu na černou ošklivou nepopsanou tabuli, tak to kouzlo začalo mizet.

Ukázka z prózy
Václava Baumana
Paci, paci, pacičky

CO UŽ TADY BYLO,

KDYŽ MY JSME JEŠTĚ NEBYLI

Kdybychom chtěli pátrat v dějinách homosexuality, těžko bychom dokázali najít dostatečně spolehlivé prameny, protože situace se v různých zemích měnila v závislosti na národních tradicích, na převládajícím či potlačovaném náboženském cítění a v neposlední řadě na osobnostech, které ideje homosexuality více nebo méně vhodným způsobem prosazovaly. Pokud chceme hovořit o organizacích, které již nějakou dobu existují a zasáhly do obecného světového povědomí, musíme se vrátit na začátek 60. let, kdy ve Velké Británii vzniká organizace "Gay Liberation Front" /Fronta za osvobození homosexuálů/, která se stala vzorem pro formování podobných organizací ve Spojených státech, v Německu a ve Francii. Organizace tohoto typu vycházely ze skutečnosti, že homosexuální jedinci jsou obklopeni v podstatě nepřátelským světem, který omezuje jejich svobodu, byly to organizace vzdoru proti stávajícímu společenskému řádu.

Holandsko, které vždy patřilo k zemím liberálnějším, se stalo místem zrodu jakýchsi "cestovatelských klubů", jejichž členové našli v cizím městě místo, kde se mohli setkat s lidmi stejného zaměření. Není proto divu, že ve stejné zemi začala také vycházet ročenka nazvaná "Euro-Spartacus", která podávala seznam takových míst napřed jen v Evropě, později i v celém světě.

Vznik drobných organizací měl samozřejmě značný vliv na veřejné mínění jednotlivých zemí, ovšem už v 70. letech bylo jasné, že má-li se např. změnit nevhodně formulovaný zákon, nestačí k tomu jen malá akční skupina lidí. Proto se menší organizace začaly spojovat v celky s celostátní působností. Takovou velkou organizací je např. v Británii "Campaign for Homosexual Equality" /CHE, Kampaň za rovnoprávnost homosexuálů/. Akční jednoty je u takových organizací dosahováno jednak pomocí akčních sekretariátů a jednak na výročních konferencích. Větší organizace mají také větší prostředky, a proto se mohla také rozšířit publicita - místo dosavadních letáků nepravdělně vydávaných nastupují už seriózní časopisy nekomerčního charakteru s řadou kulturně-společenských pravidelných rubrik /v Anglii "Gay News Capital Gay"/.

V souvislosti s rozšiřováním informací se začínají také objevovat jakési "linky důvěry", na které osamocení člověk se může obrátit s potížením rázu osobního nebo také s problémy souvisejícími s jedním z úřady anebo jen proto, že si potřebuje s někým popovídat proto, že je mu právě těžko.

Je obtížné vyjmenovat všechny obory činnosti, ve kterých se homosexuální organizace angažují. Nicméně využívají každou možnost, jak lépe a rychleji svoje přívržence informovat a jak je organizovat k činnosti prospěšné pro všechny.

Počátkem 80. let se začíná rozvíjet činnost nadnárodní organizace "International Gay Association" /Mezinárodní sdružení homosexuálů, později lesbiček a homosexuálů/. Tato organizace byla založena na výroční konferenci CHE v Coventry v Anglii v r. 1978. Čas ani místo nebyly dílem náhody: v Coventry tehdy působil nadmíru pokrokový starosta města a toto město má družbu s řadou jiných měst v zahraničí, která byla za války těžce poškozena. Coventry je proto jakýmsi symbolem mezinárodní spolupráce.

IGA, nyní ILGA, prošla poměrně složitým vývojem, poněvadž není snadné v rámci jedné byť nsmírné rozsáhlé organizace sladit zájmy všech národních či místních organizací. V současné době sdružuje zhruba 140 organizací, nikoliv výhradně homosexuálních, avšak též sympatizujících, největším členem je nizozemský odborový svaz učitelů čítající na 40 000 členů.

Domníváme se, že by i pro naši rodičí se organizaci bylo vhodné zapojit se do činnosti ILGA - návrh na členství by měl být podán v červenci 1989 na výroční konferenci ve Vídni.

Honza L.

/Praha/

MIMORÁDNÁ NABÍDKA!

TÝDENNÍ POBYT NA JIŽNÍ MORAVĚ

Termín: 4. - 10. září 1989

Úbytování: Strážnice - 6 nocí v kempu /chatky nebo pokoje/

Program: Pěší túry a výlety /Hodonín, Mikulčice, Uherské Hradiště, Buchlov, Velehrad, Valtice a další/, společenská zábava v rázovitém prostředí

Záloha: Kčs 300,-- na ubytování. Doprava a strava na vlastní náklady

Bližší informace: Osobně v klubu nebo písemně na adrese Jiří Louženský, Bavorovská 323, 389 01 Vodňany

Přihlášky: Předání zálohy nebo jejím zasláním poštovní poukázkou na adresu J. Louženského do 30. dubna 1989. Převzetí zálohy bude písemně potvrzeno.

Lékařská pomůcka - bulletin pro vnitřní potřebu Socioterapeutického klubu. Řídí redakční rada. Adresa pro písemný styk: Socioterapeutický klub, Sexuologický ústav FVL UK, Karlovo nám. 32, 121 11 Praha 2. Neprodejně.